

Det kunniga Europa

Akavas EU-mål 2009–2014

 AKAVA

Innehåll

Förord	3
1. Nya spelregler på arbetsmarknaden	4
Mer effektiva fonder	5
Fart på arbetsmiljön	5
Resurser genom jämställdhet och jämlikhet.....	6
Trepårtssamarbetet på EU-nivå bör stärkas	6
2. Kunnande och hållbar utveckling är nyckeln till framgång	7
Nya utbildningsmål för unionen	7
Gröna arbetsplatser en konkurrensfördel	8
3. Ordning på ekonomin	9
Kringgåendet av skatter under kontroll	9
Ny kraft i näringspolitiken	10
De allmännyttiga tjänsterna ska tryggas	10
Lissabonstrategin ska reformeras.....	11
4. Rörlighet blir allt viktigare.....	12
5. EU som vägvisare i internationella frågor.....	13
6. Utveckling av unionen.....	14

Akava har arbetat för sina medlemmars intressen på EU-nivå sedan Finland blev medlem i EU. Akava vill påverka även i framtiden och har därför slagit fast sina EU-mål för åren 2009–2014. Kunskap, insikt och kompetens bildar grunden för uppnåendet av dessa viktiga mål.

Förord

Akava ställer sig positiv till det europeiska samarbetet och dess utveckling. Europeiska unionen är Finlands viktigaste referensgrupp, samarbetspartner och kanal att påverka globaliseringen. Unionens verksamhet spelar en avgörande roll också för Finlands framgång.

Europaparlamentsvalet är den följande viktiga milstolpen i unionens verksamhet. Valperioden 2009–2014 kommer att vara krävande. Man måste hitta lösningar för att klara recessionen, styra globaliseringen, hantera klimat- och miljöfrågor, svara på de utmaningar som befolkningens åldrande medför och utveckla kunskapsområdet och kompetensen.

Akava kräver att unionen vidtar åtgärder på fyra områden för att övervinna dessa utmaningar: kvaliteten på arbetslivet ska höjas, européernas kunskapsnivå ska förbättras, uppkomsten av nya gröna arbetsplatser ska främjas och man måste få in ekonomin på en hållbar tillväxtbana.

För att kvaliteten på arbetslivet ska kunna förbättras, vill Akava ha fler spelregler som fastställer miniminivåer inom arbetsrätt, arbetsmiljö och jämställdhet i arbetslivet på europeisk nivå. Det är nödvändigt att fastställa miniminivåer för den gemensamma inre marknaden och arbetsmarknaden, så att konkurrensen mellan EU:s medlemsstater inte förvanskas exempelvis genom en försämring av anställningsvillkoren. De spelregler som EU skapar garanterar att även arbetstagare får direkt nytta av unionen.

Det andra prioriterade insatsområdet är att höja européernas kompetens. Det är nyckeln till att vi ska kunna återhämta oss från recessionen och bevara både arbetstagarnas och EU-ländernas konkurrenskraft. Därför bör anslagen för forskning, utbildning och innovationsverksamhet i EU:s budget höjas till minst det dubbla.

För det tredje bör EU främja utvecklingen av gröna arbetsplatser, eftersom klimat- och miljöproblemen blir allt allvarigare. Detta förutsätter att alla arbetsplatser bygger på hållbar utveckling. Unionen ska skapa ett eget åtgärdsprogram som beaktar hållbara instrument för ekonomisk stimulans, energieffektiva arbetsplatser och globala klimatlösningar.

För det fjärde behöver unionen målmedvetna stimulansåtgärder för att kunna återhämta sig från recessionen. En rättvis och hållbar, men samtidigt öppen ekonomi är en ovillkorlig förutsättning för arbetsplatserna. Unionen bör också intensifiera sitt samarbete inom skatte- och ekonomipolitiken.

Akavas EU-målsättningar bygger på tanken om att unionens grundläggande mål är att förbättra välbefinnandet för den enskilda människan och arbetstagaren.

Matti Viljanen
Akavas ordförande

1. Nya spelregler på arbetsmarknaden

EU har en gemensam inre marknad och arbetsmarknad, och därför behöver miniminivåer fastställas i frågor som gäller arbetslivet. Regleringen ska vara inriktad på en balans mellan flexibilitet och trygghet.

Unionen bör trygga att arbetstidsdirektivet garanterar alla anställda arbetstidsskydd, att all arbetstid i anslutning till arbetsuppgifterna räknas som arbetstid och att veckoarbetstiderna också i fortsättningen är rimliga. Vid verkställandet av direktivet ska man även betona kollektivavtalens ställning då branschspecifika särdrag beaktas.

Dessutom bör direktiven för information till och samråd med arbetstagare göras mera enhetlig och starkare. Kommissionen ska även utarbeta ett initiativ som gör det blir möjligt att skapa en ram för transnationell verksamhet gällande kollektivavtal.

Unionen ska dessutom sörja för att

- den transnationella strejkrätten tryggas
- orimliga avtal berörande konkurrensbegränsningar som förhindrar arbetstagarnas fria rörlighet begränsas
- direktivet om utstationering av arbetstagare reformeras, så att det garanterar anställning på lika villkor
- arbetstagarnas uppsägningsskydd görs mera enhetlig och starkare med ett direktiv, så att arbetstagare inte sägs upp på grund av varierande bestämmelser
- miniminivån för arbetstagarnas integritet tryggas med ett direktiv om arbetstagarnas dataskydd
- arbetstagare är likvärdiga oberoende av anställningens form
- det transnationella kundansvaret genomförs.

Mer effektiva fonder

EU kan bidra till kampen mot arbetslösheten med sin social- och globaliseringsfond. De ska inrikta sig särskilt på de nyutexaminerade och de åldrande arbetstagarnas problem. Fonder med överlappande verksamhet bör slås ihop och arbetstagarnas allt högre utbildningsnivå bör beaktas i de åtgärder som finansieras.

För att EU:s sysselsättningsstrategi ska kunna fungera mer effektivt, bör goda förfaranden utnyttjas och spridas allt mer effektivt, gällande bland annat

- främja ärenden i anslutning till arbetstiden, så att arbetstagare stannar längre i arbetslivet och det blir lättare att tillämpa tidsmässig flexibilitet
- höja produktiviteten i arbetslivet genom ökad kompetens och förbättrad kvalitet på arbetslivet
- förebygga utbrändhet, förmågan att orka arbeta, främja arbetshälsan och skapa redskap för ledning av äldre arbetstagare
- utreda klimat-, miljö- och energifrågornas inverkan på arbetsmarknaden
- utveckla yrkesskickligheten inom olika branscher och förbättra personalens kunnande på ett sådant sätt att arbetsgivarens ansvar tas i beaktande
- förutse och åtgärda förändringar på arbetsmarknaden på ett socialt ansvarsfullt sätt.

Fart på arbetsmiljön

EU bör bidra till en högklassigt arbetsmiljö. Trivsamma och trygga arbetsmiljöer är också produktiva och konkurrenskraftiga. Redan med tanke på den tekniska utvecklingen bör unionens arbetsmiljölagstiftning kontinuerligt utvecklas.

Unionen bör särskilt

- lyfta fram det psykiska arbetarskyddet tillsammans med den olycksförebyggande verksamheten
- behandla arbetsmiljöfrågor också ur chefernas synvinkel
- anta EU-lagstiftning som förhindrar våld och mobbning på arbetsplatserna
- förbereda ett arbetsergonomiskt direktiv om förebyggande av muskuloskeletala sjukdomar
- anta ett direktiv som förbjuder användningen av tobaksprodukter på arbetsplatsen
- främja en lösning av mögelproblemet
- lyfta fram betydelsen av god planering för arbetsmiljön.

Resurser genom jämställdhet och jämlikhet

EU ska främja jämställdhet, jämlikhet och antidiskriminering. Jämställdhet, jämlikhet och antidiskriminering är förutom rättigheter även resurser för samhällena och arbetsplatserna. Unionen ska verkställa lagstiftning som främjar jämställdhet mellan män och kvinnor mer effektivt än i dag.

Unionen bör också

- anta ett direktiv som förbättrar rättigheterna till föräldraledighet
- ingripa i indelningen av arbetsmarknaden i arbeten för män och kvinnor
- lyfta fram frågor och problem i anslutning till jämställdhet för män som ett prioriterat insatsområde samt utarbeta EU:s första program för jämställdhet för män
- främja principen om lika lön för lika arbete och ägna uppmärksamhet åt grupper som är lågavlönade i förhållande till sin utbildning
- effektivisera verkställandet och uppföljningen av antidiskrimineringsdirektiven.

Trepartssamarbetet på EU-nivå bör stärkas

Arbetsmarknadsorganisationernas dialog och trepartssamarbetet på EU-nivå spelar en viktig roll i synnerhet i frågor som gäller arbetslivet. För att trygga samarbetet bör kommissionen hänföra fler ärenden som gäller arbetslivet till organisationerna för förhandling.

Utöver detta bör

- kommissionen automatiskt utfärda lagstiftningsinitiativ om arbetsmarknadsorganisationerna inte uppnår samförstånd i ett aktuellt ärende
- arbetsmarknadsorganisationernas tvåpartsavtal vara bindande samtidigt som avtalsförfarandet görs klarare och ett förfarande för biläggande av tvister för tolkning av arbetsmarknadsorganisationernas avtal på EU-nivå skapas
- Europeiska centralbankens och arbetsmarknadsorganisationernas makroekonomiska dialog intensifieras.

2. Kunnande och hållbar utveckling är nyckeln till framgång

Ökad kompetens samt främjande av kreativitet och innovationer är de viktigaste sätten att förbättra sysselsättningen och unionens konkurrenskraft i den globala ekonomin. De spelar också en avgörande roll för återhämtningen från recessionen.

För att trygga kunnande och toppkompetens ska

- anslagen till forskning, utbildning och innovationsverksamhet höjas till minst det dubbla; i dag utgör de endast 10 procent av unionens totala budget
- forskningens andel av medlemsstaternas bruttonationalprodukt höjas från tre procent till fyra procent
- strukturfonderna i allt högre grad inriktas på att stödja kunnande och även företagande
- unionen reservera tillräckliga resurser för Europeiska teknologi- och innovationsinstitutet och i framtiden grunda liknande kompetenscentra också för andra branscher, exempelvis inom medicin.

För att främja kreativitet och innovationer ska unionen också förbättra skyddet av upphovsrätten, därmed sammanhängande rättigheter och övriga immateriella rättigheter samt skyddet av upphovsmannens rätt till sitt verk.

Nya utbildningsmål för unionen

EU måste fastställa nya utbildningsmål för år 2020. Kravet ska vara att medlemsstaterna använder minst två procent av BNP på högre utbildning och att minst 80 procent av eleverna studerar minst två främmande språk. Även lärarnas utbildningsnivå måste höjas. Vidare ska unionen främja livslångt lärande och kompetensutveckling.

Om ranking av högskolor införs på EU-nivå, bör förfarandet omfatta ett mångsidigt urval av utvärderade objekt. Utvärderingen ska baseras exempelvis på inlärningsresultaten och placeringen i arbetsuppgifter som motsvarar utbildningen. Vid fastställandet av indikatorerna ska unionen samarbeta med OECD:s AHELO-projekt, som utvärderar den högre utbildningen.

Vidare ska unionen förutse nya kompetensbehov och eventuella kompetensunderskott.

Gröna arbetsplatser en konkurrensfördel

EU ska vara föregångare inom miljöfrågor och arbetet mot klimatförändringen. Unionen ska genom sina åtgärder stärka en hållbar utveckling som omfattar ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Passivitet blir kostsamt och skadligt för människorna och miljön.

Målet ska vara att arbetsmarknaden inom EU omvandlas till ett område med gröna arbetsplatser som följer principerna för hållbar utveckling.

Detta förutsätter, att

- energisparandet och energieffektiviteten ökar så att konsumtionen år 2020 är minst 20 procent mindre än i dag
- EU gör sitt yttersta för att få USA, Kina och Indien med i Kyotoprotokollet

- klimatmötet i Köpenhamn uppnår ambitiösa mål
- forsknings- och innovationsverksamheten inom klimat-, miljö- och energibranscherna flerfaldigas och de möjligheter som tekniken erbjuder utnyttjas fullt ut
- åtgärderna för att stimulera ekonomin riktas till att befrämja hållbar tillväxt
- man i klimatbeslut beaktar ländernas speciella omständigheter, ökar användningen av trä på ett hållbart sätt, och låter bli att flytta arbetsplatser som medför föroreningar till länder som ligger utanför EU
- principerna för hållbar utveckling i allt högre grad integreras med EU:s ekonomiska politik, industripolitik och andra politiska riktlinjer.

3. Ordning på ekonomin

Unionens ekonomi- och finanspolitik har i anslutning till recessionen visat sin styrka, men också sina svaga sidor. Ett bra exempel är den gemensamma euron som har skyddat ekonomierna i euroområdet under recessionen. Å andra sidan har samordningen av medlemsstaternas ekonomiska politik och ekonomiska stimulansåtgärder varit bristfällig. Det ekonomiska samarbetet måste intensifieras.

Detta förutsätter, att

- stimulanspaketet samordnas bättre än i dag
- regler för stabilitets- och tillväxtpakten iakttas i syfte att trygga ekonomins långsiktiga tillväxt
- Europeiska centralbankens självständighet inte äventyras, och banken ges behörighet till banktillsyn
- villkoren för anslutning till eurosamarbetet förblir i sin nuvarande form och de luckras inte upp, och de nyaste EU-länderna i öst ges hjälp på andra sätt
- EU skapar regler för företagsledningens premieringssystem som sporrar till långsiktig utveckling av företaget, inte till kvartalskapitalism
- EU erkänner farorna i frysning och sänkning av löner på ett allmänt europeiskt plan. Det är inte makroekonomiskt klokt om utvecklingen i Europa i genomsnitt underskrider inflationsmålet.

Kringgåendet av skatter under kontroll

EU har en väsentlig roll och befogenheter i specifika skatteärenden. Redan för att förhindra snedvridningen av konkurrensen bör unionens roll stärkas i beskattningsfrågor som gäller den inre marknaden.

Inom detta område ska unionen

- skapa fler miniminivåer i synnerhet inom energi- och miljöbeskattning
- definiera en miniminivå för företagsbeskattningen, vars grund måste göras mer enhetliga
- förbjuda skatteparadisverksamhet inom EU:s område och vidta effektiva påtryckningsåtgärder mot skatteparadis utanför unionens område
- förhindra kringgående av skatt bland annat genom att effektivera spardirektivet.

Ny kraft i näringspolitiken

Unionen måste ha en effektiv närings- och företagarpolitik för att återhämta sig från recessionen, uppehålla sin konkurrenskraft och skapa fler arbetsplatser. Den viktigaste åtgärden inom näringspolitiken är att slå vakt om det man uppnått. Även nya initiativ behövs.

I sina åtgärder ska unionen säkerställa att risken för protektionism avvärjs inom den inre marknaden och handelspolitiken. Favoriseringen av inhemska produkter i unionsländerna minskar efterfrågan på utländska produkter. Unionen bör agera för öppenhet och mot handelsgränser.

Dessutom ska EU

- driva en fortsatt stark konkurrenspolitik som stöder likvärdiga verksamhetsförutsättningar
- starkt minska sådana statsstöd som definieras i konkurrenspolitiken.

De allmännyttiga tjänsterna ska tryggas

Lagstiftning behövs för att trygga allmännyttiga, samhälleligt viktiga tjänster. För att trygga tjänsterna kan man stifta en ramlag eller göra branschspecifika lösningar. Relationen mellan konkurrenspolitiken och politiken för den inre marknaden samt de allmännyttiga tjänsterna ska klargöras.

EU bör

- utreda vilket alternativ som är bäst, ett ramdirektiv för allmännyttiga tjänster eller branschspecifika lösningar, och utifrån svaret ska kommissionen utfärda ett initiativ
- klargöra gränsfall i synnerhet inom social- och hälso-tjänsterna samt inom konkurrenspolitiken och politiken för den inre marknaden.

Lissabonstrategin ska reformeras

Lissabonstrategin för konkurrenskraft har visat sig vara nyttig, trots vissa brister. Strategin bör reformeras, men man bör bevara de grundläggande målen, nämligen att EU:s ekonomi är baserat på kunnande och utgör världens mest konkurrenskraftiga ekonomi.

I reformen bör man trygga att

- balansen mellan de sociala, miljömässiga och konkurrensmässiga infallsvinklarna bevaras och att dessa infallsvinklar samordnas
- medlemsstaternas målpresentationer följs upp effektivt och offentliga rankinglistor över staterna görs upp
- Finlands nationella rapport om Lissabonstrategin omfattar nya politiska initiativ och att rapporten inte är en administrativ lägesöversikt, liksom tidigare.

4. Rörlighet blir allt viktigare

Fri rörlighet är en av de grundläggande rättigheterna för medborgarna som EU skapat. I praktiken stöter arbetstagare, studerande, forskare och andra motsvarande grupper som rör sig mellan länderna fortfarande på hinder och problem.

Unionen bör

- främja erkännandet av yrkeskvalifikationer och utveckla ramdirektivet om dem, och vid behov införa nya yrken i direktivet
- satsa på fri rörlighet för kompetens och kunnande
- öka finansieringen av utbytesprogram för forskare, lärare, studerande och praktikanter och öka dessa gruppers möjligheter till nätverksbygge
- godkänna direktivet om fri rörlighet för patienter i syfte att förbättra patientsäkerheten och patienternas rättigheter.

Mängden invandrare och mångkulturella arbetsgemenskaper och arbetsgemenskaper ökar. EU ska främja jämlikt bemötande av invandrare.

Därför ska unionen främja

- likvärdiga arbetsmiljöer
- antidiskriminering
- arbetet mot rasism
- praktiska åtgärder som gynnar multikulturella arbetsgemenskaper
- integrationsåtgärder i synnerhet inom utbildning och sysselsättning samt strukturfondernas stöd till integrationsarbetet.

EU ska dessutom utreda vilka fördelar FN:s avtal om immigration skulle medföra. Unionen ska också bedöma huruvida EU behöver ett direktiv om rättigheter för medborgare från tredje land.

5. EU som vägvisare i internationella frågor

EU ska ta på sig rollen som vägvisare i frågor på global nivå. Unionen ska arbeta för en väsentligt starkare styrning av globaliseringen.

I detta ingår bland annat

- att stärka FN och bilda ett ekonomiskt råd i anslutning till organisationen
- att EU stöder internationella arbetsorganisationen ILO och ansluter sig till dess konventioner
- en tillräckligt omfattande reglering av den globala finansmarknaden och tryggheten av öppenheten i dess verksamhet
- utveckling av samarbetet mellan världens ledande centralbanker och reformering av världsomfattande finansieringsinstitut
- antagande av riktgivande lagstiftning i frågor som gäller bland annat den inre marknaden och arbetslivet
- främjande av meningsfullt arbete (decent work), samhällsansvar och de grundläggande rättigheterna; EU ska också stöda löntagarorganisationernas och arbetsgivarnas ramavtal om grundläggande rättigheter
- en allt starkare ställning för det multilaterala handelssystemet och WTO; ILO måste få rådgivande ställning inom WTO.

Ryssland och EU måste skapa närmare relationer och öka sitt samarbete. Målet bör vara en gemensam inre marknad och ett fördjupat samarbete bland annat inom forskning och arbetsmarknadsfrågor.

EU:s framtida Östersjöstrategi ska utgöra en förebild för unionens nya politik för makroområden. Östersjöområdet ska göras till ett verkligt innanhav, där arbetstagare, kunnande och ekonomiska aktörer rör sig fritt och utan problem. Målet bör vara ett blomstrande, bildat och rent havsområde. Östersjöländernas löntagarnätverk BASTUN fungerar som mönster för de övriga organisationernas nätverksbygge i detta område.

6. Utveckling av unionen

Det nya grundfördraget, Lissabonfördraget, är ett framsteg som gör att unionens verksamhet effektiveras, det folkvalda Europaparlamentet får ökad makt och grundrättigheterna blir juridiskt bindande. Godkännandet av fördraget förtjänar fullt stöd och är absolut bättre än det nuvarande läget.

Lissabonfördraget tryggar dock inte de bästa möjliga verksamhetsförutsättningarna för EU på lång sikt. Därför ska

- unionen i stor skala övergå från beslutsfattande som kräver enighet till beslut utifrån kvalificerad majoritet, särskilt i frågor som gäller arbetslivet och beskattningen
- fördraget göras enklare, då det fortfarande är för komplicerat
- unionens befogenheter ökas exempelvis inom ekonomisk politik, gränsöverskridande hälsofrågor och energifrågor

- Europaparlamentets makt i förhållande till rådet fortsatt ökas
- arbetsmarknadsorganisationerna åtminstone få rätt att avge utlåtanden i ärenden som behandlas i Europeiska gemenskapernas domstol
- EU i syfte att främja demokratin och öppenheten övergå till att utse kommissarierna och rådets ordförande – det vill säga EU:s president – genom val, i likhet med Europaparlamentets medlemmar.

Dessutom ska unionen trygga att gemensamma beslut även verkställs och efterlevs effektivt. Om en medlemsstat inte följer de gemensamma besluten, ska unionen vara beredd att vidta åtgärder.

Akavas styrelse 14.4.2009

Akava
Järnvägsmannagatan 6
00520 Helsingfors
tel. 020 7489 400
www.akava.fi